

Ulkoasiainneuvosto Luxemburgissa 20.10.2025

Kokous

Ulkoasiainneuvosto 20.10.2025

Ulkoasiainneuvoston 20.10. järjestetyn kokouksen asialistan varsinaisina aiheina olivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, EU:n ja indopasifisen alueen suhteet sekä Lähi-idän tilanne. Ajankohtaisina aiheina olivat Georgia, Moldova ja Sudan.

Venäjän hyökkäyssotaa koskevassa keskustelussa ministerit saivat briiffin Ukrainan ulkoministeri Sybihalta ajankohtaisesta tilanteesta. Keskustelussa käytiin läpi eri työlinjoja fokusoituen tarpeeseen lisätä painetta Venäjään kohtaan, ml. pakotteet, Ukrainalle annettavaan sotilaalliseen ja taloudelliseen tukeen, Ukrainan energiatilanteeseen ja rauhanpyrkimykseen.

Ministerit hyväksyivät indopasifiset-päätelmät ja korkea edustaja Kallas kannusti ministereitä osallistumaan 20.–21.11. järjestettävään indopasifiseen ministeriforumiin. Ministerit eivät aikataulusyistä keskustelleet EU:n ja indopasifisen alueen suhteista.

Keskustelu Lähi-idän tilanteesta fokusoitui EU:n toimiin presidentti Trumpin rauhansuunnitelman ja aselevon toimeenpanon tukemisessa. Keskustelussa korostuivat mm. EU:n rooli mahdollisessa rauhanneuvostossa, kahden valtion malli, Hamasin aseistariisunta, humanitaarisen avun perillepääsy Gazaan, tuki palestiinalaishallinnolle ja EU:n operaatiot alueella.

Ulkoasiainneuvosto järjestettiin 20.10.2025 Luxemburgissa. Suomea kokouksessa edusti ulkoministeri Elina Valtonen. Kokouksen asialistan varsinaisina aiheina olivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, EU:n ja indopasifisen alueen suhteet sekä Lähi-idän tilanne. Ajankohtaisina aiheina olivat Georgia, Moldova ja Sudan.

1. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa

Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa liittyvän keskustelun aluksi ministerit saivat Ukrainan ulkoministeri Sybihalta päivityksen sodan tilanteesta ja Ukrainan tukitarpeista. Venäjä on lisännyt iskuja siviili-kohteisiin ja energialaitoksiin, sillä ei ole saavuttamassa aluetavoitteitaan rintamalinjoilla. Sybiha viittasi presidentti Zelenskyin Washingtonin matkalla käytyihin keskusteluihin.

Ministereiden sisäisessä keskustelussa korkea edustaja Kallas kävi läpi tilannetta olemassa olevien työlinjojen osalta ml. sotilaallinen tuki, energiatuki, hyökkäysrikostuomioistuimen perustaminen, varjolaivaston vastaiset toimet, aloite Venäjän pysäytettyjen varojen hyödyntämiseen ns. sotakorvauslain kautta sekä vaikuttamisesta kolmansiin maihin. Komissaari Kos kävi läpi EU:n Ukrainalle antamaa rahoitusta.

Ministerien puheenvuoroissa korostettiin tarvetta lisätä painetta Venäjää kohtaan, erityisesti pakotteiden ja varjolaivastoon kohdistettavien entistä vahvempien toimien kautta tukemaan rauhanponnisteluja. Putinin ja Trumpin mahdollinen tapaaminen nousi esiin keskustelussa. EU:n 19. pakotepakettia viimeistellään ja usea maa näki tarpeelliseksi aloittaa valmistelut 20. pakotepaketista. Keskustelussa

pureuduttiin Ukrainan tukitarpeisiin, ml. sotilaallinen ja taloudellinen tuki, joilta peräänkuulutettiin ennakoitavuutta ja pitkäaikaisuutta. Energiatuki Ukrainalle korostui useissa puheenvuoroissa Venäjän lisätessä iskujaan Ukrainan energialaitoksiin talven lähestyessä. Myös aloite sotakorvauslainan edistämisestä nousi esiin ja keskustelussa sivuttiin vastuuvollisuuden edistämistä erityisesti hyökkäysrikostuomioistuimen muodossa. Ministeri Valtonen korosti puheenvuorossaan EU:n ja Ukrainan linjan (Ukrainan tukeminen, Venäjän painostaminen, diplomatian tehostaminen) toimivuutta alleviivaten tarvetta saada aikaan tulitauko. Ministeri huomioi Venäjän talouden heikkouden, ja painotti tarvetta EU:n ja samanmielisten maiden yhtenäisiin painostuskeinoihin, jotta Venäjä saadaan neuvottelupöytään.

2. EU:n ja indopasifisen alueen suhteet

Ministerit hyväksyivät neuvoston indopasifiset-päätelmät. Korkea edustaja Kallas kävi läpi marraskuun ulkoasiainneuvoston yhteydessä Brysselissä 20.–21.11. järjestettävän indopasifisen ministeri-foorumin pääkohtia ja valmisteluja. Hän nosti esiin Kiinan uudet vientirajoitukset ja niiden vaikutukset globaaleihin toimitusketjuihin. Komissaari Kos alleviivasi indopasifisen alueen strategista merkitystä ja EU:n indopasifisen strategian toimeenpanon jatkamisen tärkeyttä. Ministerit eivät aikataulusyistä keskustelleet EU:n ja indopasifisen alueen suhteista.

3. Lähi-idän tilanne

Lähi-idän tilannetta käsittelevässä keskustelussa fokusoiduttiin toimiin, joilla EU voi tukea Presidentti Trumpin rauhansuunnitelman toimeenpanoa ja aselepoa. Korkea edustaja Kallas esitteli vaihtoehtoja, joilla tuetaan prosessia, sekä vahvistetaan Euroopan roolia prosessissa. Tämä sisältää EU-operaatiot (EUBAM Rafah, EUPOL Copps), tukea palestiinalaishallinnolle ja kahden valtion mallille sekä humanitaarisen avun pääsille Gazaan. Komissaari Suica esitteli komission valmistelemia tukitoimia, ml. marraskuun ulkoasiainneuvoston yhteydessä järjestettävä ensimmäinen Palestinian Donor Group-tukikonferenssi ja komission julkaisema 130 miljoonan euron ehdollinen tukipaketti palestiinalaishallinnolle. Komissaari Lahbib painotti humanitaarisen tilanteen herkkyyttä alleviivaten tarvetta saada kaivattu humanitaarinen apu Gazaan.

Keskustelussa nousivat esiin mm. EU:n mahdollinen rooli rauhanneuvostossa, tarve edistää kahden valtion mallia, Hamasin aseistariisunta, humanitaarisen avun perillepääsy mm. Kyproksen humanitaarista käytävää käyttäen, sekä avustustyöntekijöiden ja toimittajien pääsy Gazaan. Palestiinalaishallinnon selkeää roolia ja sen uudistuksille annettavaa tukea korostettiin. EU:n operaatioiden (EUBAM Rafah ja EUPOL COPPS) toimintaa pidettiin oleellisena. Kysymys komission Israeliin kohdistuvien esitysten pöydällä pitämisestä nousi esiin jäsenmaiden aikaisempia kantoja noudatellen. Ministeri Valtonen piti tulitaukoa ja panttivankien vapauttamista tervetulleena kehityksenä ja alleviivasi, että tässä hauraassa rauhanprosessin ensimmäisessä vaiheessa EU:n tulee tukea ja vaikuttaa osapuoliin tilanteen vakauttamiseksi. Erityisesti EU:n tuki humanitaariselle avulle ja palestiinalaishallinnolle ovat keskiössä. Ministeri alleviivasi myös tarvetta toimeenpanna New Yorkin julkilausuma.

4. Ajankohtaiset aiheet

Ajankohtaisissa aiheissa esillä oli Georgiassa 4.10. järjestetyt paikallisvaalit sekä maan heikentynyt ihmisoikeustilanne. Ulkoministeri Valtonen välitti aiemmassa asiakohdassa huomionsa Georgiaan tekemästään matkasta painottaen etenkin maan demokratian ja kansalaisyhteiskunnan kapenevan heikkoa tilannetta. Moldovan osalta huomioitiin 28.9. järjestetyt parlamenttivaalit. Sudanin osalta ulkoasiainneuvosto hyväksyi neuvoston päätelmät ja keskustelussa korostui tarve toimia maan vakavan humanitaarisen tilanteen helpottamiseksi.

Suomen edustajat

Ulkoministeri Elina Valtonen, virkahenkilövaltuuskunta